

- навчання / Н. І. Гончаренко, О. С. Іваницька, І. О. Іваницький // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 69–71.
5. Дистанційне навчання як нова технологія практичної підготовки і контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах / Д.С. Аветіков, І.В. Яценко, К.П. Локес, С.О. Ставицький // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.– практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 8–10.
  6. Локес К. П. Проблеми і перспективи дистанційної форми навчання в закладах вищої медичної освіти України / К. П. Локес, Д. С. Аветіков, Д. В. Стебловський // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 157–158.
  7. Політика у сфері якості та функціонування внутрішньої системи якості освіти в Українській медичній стоматологічній академії / В. М. Ждан, В. М. Дворник, І. І. Старченко, О. М. Беляєва // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 3–5.

УДК 378.22(410):[378.016:811.111(477)]

Т.В. Луньова

**Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, Україна**

**ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У
ПРОГРАМІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ м. ЙОРК
ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОГО АНГЛІЙСЬКОГО
МОВЛЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Стаття присвячена аналізу практики інтеграції актуальних наукових досліджень в освітній процес, здійснюваної кафедрою освіти Університету м. Йорк для підготовки бакалаврів освіти як потенційної форми оптимізації навчання академічного англійського мовлення в українських закладах вищої освіти. Детально розглянуто модуль «Нові напрямки досліджень в освіті», завдяки вивченню якого британські та іноземні студенти розвивають навички усного і писемного академічного англійського мовлення водночас вдосконалюючи когнітивні навички аналізу, порівняння, синтезу наукової інформації. Описано мету, специфіку і структуру модуля. Розглянуто конкретний приклад одного із занять, проведеного в рамках модуля у жовтні 2022 року. Окреслено напрямки можливого використання досвіду реалізації модуля «Нові напрямки досліджень в освіті» в Університеті м. Йорк для запровадження таких форм роботи, які сприятимуть оптимізації навчання академічного англійського мовлення у закладах вищої освіти України.

Ключові слова: *іношомовне академічне мовлення, вища освіта, інтеграція науки і освіти, актуальні дослідження, навчальний модуль.*

The paper discusses the possibilities of enhancing teaching Academic English in Ukrainian higher educational establishments through learning from the practice of integrating findings of the cutting-edge research into the educational process at the Department of Education, the University of York. To this end, the module “New Directions in Educational Research” offered by the Department of Education to the undergraduate students is scrutinised. The module enables both home and international students at the University of York to develop their Academic English skills and improve their cognitive skills of analysing, comparing and synthesising information. The paper describes the aim, peculiarities, and structure of the module. It provides an outline of one of the classes held within the module in October 2022 and suggests possible forms of transferring the activities done within the module to teaching Academic English in Ukrainian higher educational establishments in order to make learning more efficient.

Key words: *academic language, higher education, integration of research and education, cutting-edge research, university module.*

У сучасній українській вищій школі діє потужний процес європеїзації освіти, однією з форм реалізації якого є навчання іншомовного академічного мовлення. Так, необхідність навчання студентів іншомовного (насамперед англійського) академічного письма розглядається як нагальна потреба інтеграції України до світового та європейського співтовариств [1, с. 262-264; 2, с. 18].

Оскільки «академічне письмо є складним і багатоаспектним комплексом умінь, що включає не лише лінгвістичні (мовні, синтаксичні і стилістичні), але й передусім металінгвістичні компетенції, такі як логіка, аналіз, критичне мислення, об'єктивність і повага до інших ідей та текстів» [3, с. 89], навчання іншомовного академічного мовлення вимагає розвитку не лише власне мовних знань і мовленнєвих навичок, а й когнітивних функцій обробки інформації (аналізу, зіставлення, синтезу, систематизації тощо).

У цьому контексті особливого значення під час навчання академічного англійського мовлення набуває інтеграція актуальних наукових досліджень у навчальний процес, адже такий вид роботи сприяє поглибленню усвідомлення здобувачами вищої освіти принципів функціонування академічного мовлення, кращому засвоєнню характерних ознак різних жанрових форм академічного мовлення (статті, доповіді, дискусії тощо), підвищенню мотивації до вивчення мовних засобів, які дозволяють долучитися до передових наукових результатів.

З метою розробки конкретних сучасних форм інтеграції наукових досліджень у навчальний процес під час розвитку академічного англійського мовлення продуктивним видається вивчення досвіду кафедри освіти Університету м. Йорк (Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії). Дана розвідка присвячена аналізу такої особливої форми роботи, реалізовуваної в Університеті м. Йорк для підготовки бакалаврів освіти, як навчальний модуль (навчальна дисципліна) «Нові напрямки досліджень в освіті». Стаття базується на вивченні опису модуля на сайті університету, обговоренні принципів побудови і навчального потенціалу модуля з однією з викладачок модуля та безпосередньому досвіді участі в одному із занять у рамках цього модуля.

Модуль «Нові напрямки досліджень в освіті» має за мету «розвинути навички студентів здійснювати синтез (здатність встановлювати зв'язки між дуже різними областями дослідження і стисло узагальнювати їх) і допомогти студентам отримати глобальне уявлення про те, як проводяться дослідження в освітній галузі» [5]. Модуль структурований як щотижневі аудиторні заняття, кожне з яких включає презентацію одним із викладачів-дослідників кафедри освіти Університету м. Йорк свого найновішого дослідження, питань студентів до викладача та обговорення доповіді студентами.

Наприклад, на занятті, яке відбулося в рамках модуля 10 жовтня 2022 року, докторка Урсула Ланверс [4] презентувала результати свого найновішого дослідження, представлені у статті, котра перебуває у друці. Це дослідження поєднує три напрями, які у своїй науковій роботі об'єднує дослідниця і викладачка: мовна політика, англійська як глобальна мова і мотивація до вивчення іноземних мов. Завдяки цій презентації студенти мали змогу ознайомитися з ключовими поняттями і концепціями в рамках кожного із зазначених напрямків, зрозуміти, як ці поняття можна застосувати для інтерпретації сучасної ситуації щодо вивчення іноземних мов мовцями, для яких англійська є рідною, і мовцям, для яких англійська не є рідною. Також лекторка представила власну нову комплексну модель опису різних мотивів для вивчення іноземних мов.

Як зазначено в описі модуля на сайті університету, «студенти слухають презентації викладачів, ніби вони перебувають на науковій конференції з освіти» [5]. Унікальною особливістю модуля є те, що він організований таким чином, що студенти набувають безпосереднього досвіду того, як викладачі презентують результати власних досліджень перед колегами, стейкхолдерами і широким загалом [5].

Ця можливість забезпечується формами роботи, застосовуваними на заняттях. Так, на кожне заняття група з 2-3 студентів має підготувати презентацію лектора за принципом, за яким доповідачів представляють на справжніх конференціях. Для цього студенти досліджують профіль викладача, ознайомлюються з основними етапами його фахової підготовки, ключовими напрямками дослідницької діяльності та переліком головних публікацій. На занятті студенти мають у стислій формі викласти зібрану інформацію, дотримуючись стилістичних вимог щодо презентації доповідачів на конференції.

Після доповіді лектора студенти генерують запитання в мікрогрупах, затим ставлять ці питання доповідачеві. Після того, як кожна мікрогрупа поставила свої питання і отримала на них відповідь викладача, викладач залишає аудиторію. Студенти продовжують працювати: з допомогою координатора модуля, який модерує дискусію, студенти обговорюють отриману актуальну інформацію.

У час, відведений на самостійну підготовку до заняття, студентам пропонується прочитати одну чи кілька робіт лектора, котрий доповідатиме на наступному занятті.

Щоб отримати оцінку з модуля, кожен студент повинен укласти уявний тематичний випуск наукового журналу, дібравши до нього з наукового доробку трьох різних доповідачів 4-6 статей, у яких він знайшов певну спільність. Також студенти мають написати вступну статтю обсягом 2000 слів до укладеного збірника [5].

Підготовка до цього фінального завдання, за виконання якого студенти отримують відповідну оцінку, здійснюється в два етапи. Під час осіннього семестру кожен студент добирає 4-6 статей з публікацій двох чи більше дослідників, доповіді яких він прослухав цього семестру, і пропонує назву для цього уявного спеціального наукового видання та коротке (400 слів) обґрунтування логіки добору статей і назви збірника. Під час весняного семестру студенти вдосконалюють навички написання вступної статті шляхом написання академічного тексту цього жанрового різновиду обсягом 700 слів на основі запропонованої їм добірки статей, об'єднаних спільною назвою [5].

Слухачами розглянутого вище модуля в Університеті м. Йорк є як британські, так й іноземні студенти. І ті, й ті вдосконалюють навички академічного усного і писемного англійського мовлення в аспекті всіх чотирьох навичок: слухання (слухання доповіді лектора), читання (читання наукових публікацій), говоріння (презентації доповідача, постановка питань, участь в обговоренні доповіді) і письмо (написання вступної статті до укладеного спеціального наукового випуску).

Убачається, що використання ідеї цього модуля в українській вищій школі для оптимізації навчання англійського академічного мовлення і досягнення високої ефективності навчальної діяльності студентів може мати форму дисципліни за вибором. Також викладачі можуть розглянути можливість інтегрувати різні аспекти (форми роботи), запозичені з проаналізованого модуля, у власну практику навчання студентів англійського академічного мовлення.

Насамкінець варто зауважити, що хоча в даній розвідці увагу зосереджено на навчанні англійського академічного мовлення, проаналізований досвід може бути корисним для розробки ефективних форм роботи для опанування академічного реєстру інших іноземних мов.

Авторка висловлює глибоку вдячність Британській Академії (The British

Academy) та Раді захисту науковців, які опинилися під загрозою (CARA) за наданий грант «Дослідники, які опинилися в ситуації ризику», який уможливив стажування в Університеті м. Йорк із серпня 2022 року.

ЛІТЕРАТУРА

1. Каліберда Н., Осадча О. Сучасні підходи до вивчення іншомовного академічного письма студентами немовних факультетів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. Том 20. № 2. С. 261-270.
2. Карпенко Н. М., Смелянська В. В. Інтегрований підхід до формування компетентності в іншомовному академічному письмі студентів 1-го курсу мовних факультетів. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2019. №3(30). С. 18-22.
3. Кузнєцова О. В., Тарасова С. О. Академічне письмо: проблеми та шляхи вирішення. *Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та вчз: Матеріали ІХ Міжнародної науково-методичної конференції. Харків, 28 квітня 2017 року*. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2017. С. 89-91.
4. Dr Ursula Lanvers. URL: <https://www.york.ac.uk/education/our-staff/academic/ursula-lanvers/#research-content> (дата звернення 11.10.2022).
5. New Directions in Educational Research - EDU00014H. URL: <https://www.york.ac.uk/students/studying/manage/programmes/module-catalogue/module/EDU00014H/2022-23> (дата звернення 11.10.2022).

УДК 378.6:61.016:616.31-085:37.091.321:005.6

Л.І. Ляшенко, Л.М. Лобач, З.Ю. Назаренко,
С.А. Павленко, Н.М. Браїлко, І.М. Ткаченко

Полтавський державний медичний університет, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ І КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуті сучасні погляди на методи та форми активного навчання та підготовку спеціалістів. Виділені структурні складові активних методів навчання, побудованих на взаємодії теорії та практики. На прикладі кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології Полтавського державного медичного університету продемонстровано позитивний досвід застосування активних методів викладання студентам при вивченні дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології».

Ключові слова: методи активного навчання, форми активного навчання, підготовка спеціалістів.

Modern views on the methods and forms of the active teaching and preparation of specialists are considered. The structural constituents of active methods of teaching, built on cooperation of theory and practice are selected. On the example of department of propedeutic of therapeutic stomatology of the Poltava state medical university in Ukraine positive experience of application of active methods of teaching with the education seeker at the study of discipline of «Propedeutic of therapeutic stomatology» is shown.

Key words: methods of active teaching, forms of active teaching, training specialists.

Сучасна вища медична школа знаходиться в руслі пошуку і впровадження нових методів і технологій, спрямованих на реалізацію основних стратегій компетентного підходу, виховання всебічно і гармонійно розвиненої особистості з активною соціальною орієнтацією в житті [5].

Основна мета навчання — підготовка високо кваліфікованих спеціалістів на рівні, який дозволить працювати за обраним фахом у будь якій країні світу.

Одна з найважливіших проблем дидактики – навчання, залишається актуальною як в теоретичному, так і безпосередньо в практичному плані. Залежно від її рішення перебувають сам навчальний процес, діяльність викладача і здобувачів освіти, а отже і результат навчання у вищій школі в цілому. Тому сучасна ситуація в підготовці фахівців вимагає докорінного змінення стратегії і тактики навчання у вузі [1].